

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 18. jūnijā
(OR. en)

9932/21

PI 55
MI 487
COMPET 497
RECH 313
COVID-19 275
WTO 160
COMER 63
SAN 412
PHARM 133
SEMENCES 32
COPEN 287
DROIPEN 112

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepriekš. dok. Nr.:	9381/21 + ADD1
Temats:	Padomes secinājumi par intelektuālā īpašuma politiku (2021. gada 18. jūnijs)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par intelektuālā īpašuma politiku, kurus Ekonomikas un finanšu padome apstiprināja 2021. gada 18. jūnija sanāksmē.

Padomes secinājumi par intelektuālā īpašuma politiku

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

1. ATGĀDINOT

- Padomes 2020. gada 10. novembra secinājumus par intelektuālā īpašuma politiku un par rūpniecisko dizainparaugu sistēmas pārskatīšanu Savienībā ¹;
- Komisijas 2020. gada 25. novembra paziņojumu "Rīcības plāns intelektuālā īpašuma jomā ES atveseļošanās un noturības atbalstam" ², kurā noteikts, ka intelektuālais īpašums ir svarīgs ES aktīvs, vienlaikus atzīstot, ka tā efektivitātes nolūkā ir jāievieš rūpīgi izsvērtā politika, lai palīdzētu uzņēmumiem pārvērst kapitālā savus izgudrojumus un jaunradi, vienlaikus nodrošinot, ka šie izgudrojumi un jaunrade kalpo ekonomikai un sabiedrībai kopumā;
- Eiropadomes 2021. gada 24. un 25. maija ārkārtas sanāksmes secinājumus ³, jo īpaši tās aicinājumu pastiprināt darbu, lai visā pasaulē nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi Covid-19 vakcīnām, un ES un dalībvalstu apņemšanos paātrināt vakcīnu izdali, lai atbalstītu valstis, kam nepieciešama palīdzība, un palīdzēt attīstīt vietējo ražošanas jaudu saskaņā ar Globālā veselības samita Romas deklarāciju;
- Padomes 2021. gada 23. aprīļa secinājumus par Eiropas komandu ⁴, kuri pievēršas Covid-19 pandēmijas globālajiem aspektiem un kuros norādīts, ka ir būtiski nodrošināt savlaicīgu, taisnīgu un vienlīdzīgu piekļuvi drošām, cenas ziņā pieejamām un efektīvām Covid-19 vakcīnām, terapijai un diagnostikai. Šajā sakarā secinājumos apstiprināts, ka ES un tās dalībvalstīm ir centrāla loma attiecīgajos daudzpusējos centienos, jo īpaši saistībā ar Covid-19 apkarošanas rīku pieejamības paātrināšanas iniciatīvu un tās mehānismu *COVAX*;

¹ OV C 379I, 10.11.2020., 1. lpp.

² Dok. 13354/20.

³ EUCO 5/21, 3. punkts.

⁴ Dok. 7894/21.

- Komisijas 2021. gada 17. februāra paziņojumu "*HERA* inkubators: kopīga sagatavošanās Covid-19 variantu radītam apdraudējumam" ⁵, kurā tiek uzskatīts, ka viens no ātrākajiem veidiem, kā palielināt vakcīnu ražošanu, ir stiprināt ražošanas un "iepildīšanas un iepakojšanas" jaudas, kas var ietvert brīvprātīgu dalīšanos ar zinātību un intelektuālo īpašumu saistībā ar vakcīnām un to atbilstošajai tehnoloģijai, lai saīsinātu laiku, kas vajadzīgs tehnoloģiju nodošanai;
- Savienības pievienošanās Lisabonas Vienošanās par cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm (ĢIN) Ženēvas aktam, kas palīdzēja uzlabot un modernizēt ĢIN aizsardzības sistēmas globālā līmenī; un atgādina, ka tā ir gatava apsvērt iespēju ieviest sistēmu nelauksaimniecisku produktu *sui generis* aizsardzībai ES līmenī, pamatojoties uz potenciālo izmaksu un ieguvumu analīzes rūpīgu ietekmes novērtējumu un balstoties uz ieinteresēto personu atsauksmēm par Komisijas nesen veikto ietekmes novērtējumu un sabiedrisko apspriešanu;
- Padomes 2020. gada 21. septembra secinājumus ⁶, kuros aicināts rīkoties, lai MVU dotu iespēju pilnībā baudīt vienotā tirgus sniegtās iespējas, tostarp, radot iespējas izaugsmes investīcijām, ko panāk, sekmējot MVU domātas intelektuālajā īpašumā balstītas investīcijas; minētajos secinājumos tika atzinīgi novērtēti arī Komisijas 2020. gada 10. marta paziņojums "Ilgttermiņa rīcības plāns vienotā tirgus noteikumu labākai īstenošanai un izpildei" ⁷, kurā uzsvērtā vajadzība stiprināt intelektuālā īpašuma tiesību un aizliegumu vai ierobežojumu piemērošanu nelikumīgu vai viltotu preču laišanai vienotajā tirgū;

⁵ Dok. 6375/21.

⁶ Dok. 10698/20.

⁷ Dok. 6778/20.

Rīcības plāns intelektuālā īpašuma jomā

2. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas Rīcības plānu intelektuālā īpašuma jomā un tajā minētās iniciatīvas attiecībā uz intelektuālā īpašuma labāku aizsardzību, intelektuālā īpašuma efektīvas izmantošanas un ieviešanas veicināšanu, vieglāku piekļuvi ar intelektuālo īpašumu aizsargātiem aktīviem un to koplietošanu, intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu apkarošanu un godīgu darījumdarbības vidi globālā mērogā;
3. MUDINA Komisiju par prioritāti noteikt attiecīgo tiesību aktu priekšlikumu savlaicīgu iesniegšanu, tostarp pēc iespējas drīzāk iesniegt priekšlikumu par ES tiesību aktu par rūpnieciskajiem dizainparaugiem pārskatīšanu un modernizēšanu, lai tos padarītu pieejamākus, jo īpaši MVU vajadzībām; CER uz progresu saistībā ar rīcības plānā izklāstīto nelegislatīvo programmu, tostarp gaidāmo ES instrumentu kopumu cīņai pret viltošanu un darbu mākslīgā intelekta jomās, datu kopīgošanu un uzlabotu "autortiesību infrastruktūru";

Intelektuālā īpašuma loma cīņā pret Covid-19 pandēmiju

4. APZINOTIES, ka Covid-19 pandēmija ir radījusi nopietnas sekas un turpina nopietni ietekmēt pasaules ekonomiku, un atzīstot, ka bija un joprojām ir nepieciešami steidzami pasākumi pētniecības un izstrādes atbalstam un vakcīnu ražošanas jaudas palielināšanai, lai ES tuvākajā nākotnē varētu atgūt savu globālo konkurētspēju un atgriezties pie ekonomikas izaugsmes;
5. UZSVEROT, ka inovācija un radošums Savienībā neapstājās pat krīzes laikā un ka intelektuālā īpašuma sistēma ir apliecinājusi, ka tā ir un ka tai arī turpmāk vajadzētu būt inovācijas, konkurētspējas, ekonomiskās izaugsmes un ilgtspējīgas attīstības virzītājspēkam, kā arī būtiskam veicinošam satvaram sadarbības un zināšanu un tehnoloģiju pārnesei jomā;
6. ŅEMOT VĒRĀ, ka cieša sadarbība starp visiem attiecīgajiem publiskā un privātā sektora dalībniekiem, vajadzības gadījumā paļaujoties uz intelektuālā īpašuma, zinātības un datu kopīgošanas brīvprātīgiem risinājumiem, ir daudzsološs veids, kā risināt iespējamās problēmas un strauji palielināt ražošanas jaudu un piedāvājumu visā pasaulē, un nodrošināt piekļuvi kritiski svarīgiem produktiem Covid-19 diagnosticēšanai, ārstēšanai un novēršanai, tostarp vakcīnām;

7. ŅEMOT VĒRĀ, ka Savienība aktīvi iesaistās visaptverošā dialogā saistībā ar Pasaules Tirdzniecības organizāciju (PTO) un citiem starptautiskiem forumiem, lai izpētītu, kā efektīvas un pragmatiskas pieejas, piemēram, patentu apvienošana, licencēšanas iniciatīvas un zināšanu/vakcīnu apmaiņas platformas, vislabāk var atbalstīt cenas ziņā pieejamu un vienlīdzīgu piekļuvi Covid-19 zālēm, diagnostikai, vakcīnām un terapijām, lai nodrošinātu spēcīgu, ātru un globālu reakciju uz pandēmiju; ŅEMOT VĒRĀ, ka Savienība ir gatava apspriest arī citus instrumentus, tostarp *TRIPS* līguma 31. un 31.a pantā paredzētās elastības iespējas;
8. ATZĪSTOT, ka pandēmija ir ietekmējusi arī intelektuālā īpašuma biroju darbu; ŅEMOT VĒRĀ, ka intelektuālā īpašuma biroji ir pielāgojušies šim izaicinājumam, jo īpaši veicinot tiešsaistes un bezpapīra procedūras, tādējādi garantējot intelektuālā īpašuma sistēmas lietotāju un intelektuālā īpašuma biroju personāla drošību, vienlaikus inovāciju labā nodrošinot netraucētu darbību ES;
9. PAUŽ GANDARĪJUMU par Komisijas atbalsta pasākumiem saistībā ar Covid-19, kas nodrošina noturīgu, spēcīgu un līdzsvarotu intelektuālā īpašuma sistēmu, kuras pamatā ir zaļa un digitāla bāze, kas veicinās ilgtspējīgāku ekonomiku;
10. GAIDA turpmākas apspriedes par iespējamiem intelektuālā īpašuma instrumentiem un labākas koordinācijas iespējām pārrobežu krīzes situāciju risināšanai; ATZĪST Komisijas gatavību sniegt atbalstu visos iespējamajos intelektuālā īpašuma jautājumos saistībā ar darbu, ko veic darba grupa Covid-19 vakcīnu rūpnieciskās ražošanas veicināšanai;
11. ATGĀDINOT, ka ES ir galvenā vakcīnu eksportētāja pasaulē, jo puse no visas Savienībā saražotās produkcijas tiek nosūtīta uz pārējo pasauli, un viens no lielākajiem finanšu līdzekļu devējiem mehānismam *COVAX*, UZSVER, ka ir vajadzīgs lielāks globāla mēroga atbalsts mehānismam *COVAX*, un AICINA visas vakcīnas ražotājvalstis atļaut eksportu un izvairīties no jebkādiem pasākumiem, kas traucē piegādes ķēdes, tādējādi aktīvi veicinot globālos centienus palielināt piegādi visā pasaulē;

MVU un to ekonomiskā atveseļošana

12. APZINOTIES, ka epidemioloģiskās situācijas pasliktināšanās dēļ ir pieņemti daudzi ierobežojoši pasākumi pandēmijas novēršanai un reaģēšanai uz to;
13. ŅEMOT VĒRĀ, ka ir steidzami jāizstrādā un jāīsteno jauni instrumenti, lai palīdzētu MVU segt to darbības izmaksas, tostarp izmaksas, kas saistītas ar to intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību un pārvaldību, nolūkā mazināt negatīvo ietekmi uz to vispārējo finanšu stāvokli;
14. ATZĪST pašreizējās krīzes radītās pieaugošās grūtības un nenovēršamo ietekmi uz ekonomikas dalībniekiem, jo īpaši uz MVU, proti, attiecībā uz uzņēmējdarbības stratēģiju noteikšanu to konkurētspējas stiprināšanai un ekonomikas izaugsmes paātrināšanai;
15. UZSVER, ka intelektuālā īpašuma tiesību un komercnoslēpumu aizsardzība un valorizācija ir būtisks faktors MVU konkurētspējas, inovācijas, vērtības radīšanas un ilgtspējas nodrošināšanas ziņā;
16. ATZĪST, ka pētniecības infrastruktūras rada pievienoto vērtību, ja tās vienlaikus izmanto pētniecības un tehnoloģiju pielietošanas nolūkiem – joma, kurā intelektuālajam īpašumam ir nozīmīga loma attiecībā uz sadarbību ar uzņēmumiem, jo īpaši MVU, tādējādi atraisot inovācijas potenciālu plašāku ES stratēģisko prioritāšu sasniegšanai;
17. PIEKRĪT intelektuālā īpašuma rīcības plāna novērtējumam, ka liela daļa MVU un pētnieku vēl pilnībā neizmanto iespējas, ko sniedz intelektuālā īpašuma aizsardzība un tā valorizācija, un tādēļ AICINA veikt turpmākus pasākumus nolūkā veicināt intelektuālā īpašuma efektīvu izmantošanu un īstenošanu mazos un vidējos uzņēmumos;

18. tādēļ ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka Komisija un Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs (*EUIPO*) ir izveidojuši un īsteno MVU atbalsta fondu, kas nodrošina finansējumu konsultācijām par intelektuālā īpašuma nozīmi MVU uzņēmējdarbības stratēģijā, kā arī preču zīmju un rūpniecisko dizainparaugu reģistrācijai, izmantojot valsts, reģionālā un ES līmeņa intelektuālā īpašuma sistēmas; UZSKATA, ka nākotnē būtu lietderīgi šo atbalstu attiecināt arī uz patentiem;
19. ATZĪST, ka *EUIPO* un valstu un reģionālo intelektuālā īpašuma biroju darbam Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma tīkla (*EUIPN*) ietvaros būs būtiska nozīme šīs jaunās iniciatīvas sekmīgā īstenošanā, jo īpaši sadarbībā ar vispārējiem uzņēmējdarbības atbalsta instrumentiem, piemēram, Eiropas Biznesa atbalsta tīklu, klasteru iniciatīvām un citiem ar intelektuālo īpašumu saistītiem atbalsta tīkliem, piemēram, patentu informācijas centriem;
20. AICINA Komisiju attīstīt un stiprināt sadarbību ar *EUIPN* un dažādiem ar intelektuālo īpašumu saistītiem atbalsta tīkliem un pakalpojumu sniedzējiem nolūkā nodrošināt pašreizējo un turpmāko MVU paredzēto intelektuālā īpašuma atbalsta pasākumu saskaņotību un papildināmību visās ES dalībvalstīs, lai tiktu aptvertas visas intelektuālā īpašuma tiesības, tādējādi veicinot mazo uzņēmumu konkurētspēju, inovāciju un piekļuvi ārvalstu tirgiem;

Zaļās un digitālās tehnoloģijas

21. ŅEMOT VĒRĀ, ka ilgtspējīgai nākotnei, kas ir daudzsološāka nākamajai paaudzei, ir vajadzīga efektīva un lietderīga uz zinātņi un uzņēmējdarbību balstīta mijiedarbība starp intelektuālo īpašumu un inovāciju;
22. ATZĪST nepieciešamību apspriest to, cik svarīgi ir aizsargāt inovatīvus risinājumus zaļo un digitālo tehnoloģiju jomā, lai veicinātu ekonomikas izaugsmi un mūsdienu sabiedrības ilgtspējīgu attīstību;

23. ATZĪST intelektuālā īpašuma tiesību būtisko nozīmi kā ilgtspējīgu un videi draudzīgu tehnoloģiju izstrādes un izplatīšanas dzinējspēkam, ņemot vērā ANO konferences par klimata pārmaiņām 2019. gada secinājumus, kuros valstis un uzņēmējdarbības organizācijas tika motivētas uz sociāli un vidiski atbildīgāku attieksmi, kā rezultātā intelektuālā īpašuma tiesības tiek izmantotas arī kā instruments sadarbīgu tehnoloģiju koplietošanas stratēģiju izveidei;
24. UZSVEROT zaļās un digitālās jomas nozīmi uzņēmumu, tostarp MVU, ekonomikas atveseļošanā un attīstībā, jo īpaši izmantojot zaļās un digitālās tehnoloģijas un atvērtu inovāciju kā stratēģiju, kas iekļauta intelektuālā īpašuma rīcības plānā;
25. UZSVER, ka ES ir maksimāli jāizmanto tās izcilie pētniecības un inovācijas sniegumi, lai atbalstītu ES ekonomikas zaļo un digitālo pārkārtošanos, tostarp efektīvi pielietojot viedu intelektuālā īpašuma aizsardzību un pārvaldību, lietderīgi izmantojot intelektuālā īpašuma koplietošanas un tehnoloģiju nodošanas mehānismus;
26. UZSKATA, ka ir steidzami jānodrošina, lai intelektuālais īpašums joprojām būtu faktors, kas veicina digitālo un zaļo pārkārtošanos, atzīstot, ka tam vajadzētu būt noturīgas, produktīvas un ilgtspējīgas ES centrā;
27. AICINA Komisiju un dalībvalstis maksimāli palielināt stimulus, lai izmantotu radošuma un inovācijas potenciālu zaļajās un digitālajās tehnoloģijās visā ES;

Intelektuālā īpašuma tiesību piemērošana

28. ATZINĪGI VĒRTĒ publiskā un privātā sektora pastāvīgos centienus cīnīties pret intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem bezsaistē un tiešsaistē un novērst šā posta pieaugošās tendences, tādējādi atbalstot skaidru nepieciešamību pastiprināt centienus un ņemot vērā jauno tehnoloģiju iespējamo lielo nozīmi šajā jomā izvirzīto mērķu sasniegšanā;

29. UZSKATA, ka cīņā pret intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem obligāti ir efektīvi jāpiemēro spēkā esošais tiesiskais regulējums, un UZSVER, ka ir svarīgi, lai tiesībaizsardzības iestādes spētu cīnīties pret intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem;
30. lai palīdzētu nodrošināt to, ka ir iespējams veikt efektīvākus pasākumus pret intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem, UZSKATA, ka ir nepieciešams rosināt pārdomas par to, kā novērst un apkarot intelektuālā īpašuma tiesību kriminālpārkāpumus, jo īpaši viltošanu un pirātismu, un to saikni ar starptautisko ekonomisko un finanšu noziedzību organizētu noziedzīgu grupu iesaistīšanās dēļ, tostarp par iespējamo vajadzību veikt izvērtējumu par pastāvošajām juridiskajām atšķirībām starp dalībvalstu krimināltiesību sistēmām, par iespējamiem trūkumiem krimināltiesībās un kriminālvajāšanā un par juridiskiem un praktiskiem šķēršļiem pārrobežu sadarbībai Eiropas Savienībā;
31. ATZINĪGI vērtē Komisijas ziņojumu par to, kā darbojas Saprašanās memorands par viltotu preču tirdzniecību internetā ⁸; ŅEMOT VĒRĀ, ka parakstītāji uzskata Saprašanās memorandu par vērtīgu instrumentu informācijas un labas prakses apmaiņai un efektīvas sadarbības nodrošināšanai starp tiesību subjektiem un tiešsaistes platformām. Tā kā viltoto preču apjoms tiešsaistes tirdzniecības vietās joprojām ir nepieņemami liels, UZSKATA, ka šos centienus ievērojami pastiprinās digitālo pakalpojumu akts un gaidāmais ES instrumentu kopums cīņai pret viltošanu;
32. UZSKATA, ka ir ļoti svarīgi, lai ES censtos līdz minimumam samazināt pašreizējo neaizsargātību, izvērtējot nepieciešamību modernizēt spēkā esošo tiesisko regulējumu, tādējādi nodrošinot intelektuālā īpašuma saprātīgu un stratēģisku izmantošanu un efektīvu cīņu pret intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem;
33. UZSVER, ka ir svarīgi starp visu attiecīgo Savienības politikas jomu prioritātēm iekļaut cīņu pret intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem, tostarp viltošanu un pirātismu;

⁸ Dok. 10189/20.

Patenti

34. ATKĀRTOTI PAUŽ atzinību par vērtīgajām diskusijām Eiropas Patentu organizācijas Administratīvajā padomē, tostarp tās Patentu tiesību komitejā, par pēc būtības bioloģisku procesu patentspēju augu vai dzīvnieku ražošanai un par šādos procesos iegūtiem produktiem, kuru mērķis ir, pamatojoties uz pierādījumiem balstītu pieeju, panākt padziļinātu izpratni attiecībā uz Direktīvu 98/44/EK par izgudrojumu tiesisko aizsardzību biotehnoloģijā un attiecīgajiem Eiropas Patentu konvencijas noteikumiem; ATZINĪGI VĒRTĒ Eiropas Patentu iestādes (EPO) uzsāktu uzraudzību un ziņošanu par tās patentu piešķiršanas praksi saskaņā ar EPO Paplašinātās apelācijas padomes 2020. gada 14. maija atzinumu G 3/19;
35. ATGĀDINOT, ka papildu aizsardzības sertifikātu (SPC) mērķis ir kompensēt novatoriem faktiskās patentaizsardzības zudumu, kas rodas sakarā ar laiktelpīgajām obligāto klīnisko pārbaudi un tirdzniecības atļaujas saņemšanas procedūrām, tādējādi veicinot inovāciju Savienībā un palīdzot novērst šo nozaru attālināšanos no Savienības;
36. ŅEMOT VĒRĀ, ka SPC aizsardzība tiek nodrošināta valsts līmenī, kas var novest pie atšķirīgiem lēmumiem Eiropas Savienībā un līdz ar to pie paralēlas tiesvedības, kas var radīt neefektivitāti, juridisko nenoteiktību un skaidrības un paredzamības trūkumu ES;
37. ATZĪST, ka ir svarīgi turpināt darbu pie saskaņotākas sistēmas izveides un šajā sakarā izpētīt turpmākus un saskaņotākus risinājumus jebkādu pastāvošo šķēršļu pārvarēšanai; ATZINĪGI VĒRTĒ centienus, kas paredzēti intelektuālā īpašuma rīcības plānā SPC sistēmas uzlabošanai.